

قهر مسافران با هتل‌های گران

هرچند هتلداران قیمت‌هایشان را از اردیبهشت امسال افزایش نداده‌اند اما پرداخت قیمت کنونی هم برای اقشار متوسط دشوار است ...

هرچند هتلداران قیمت‌هایشان را از اردیبهشت امسال افزایش نداده‌اند اما پرداخت قیمت کنونی هم برای اقشار متوسط دشوار است. قهر مسافران با هتل‌های گران این روزها کسب و کار آنها که چادرهای سفری می‌فروشند از هتلدارها پر رونق‌تر است. کارندهایی مثل من و شما یا بازنشسته‌هایی مانند پدر و مادرهایمان را چه به اقامت در هتل‌های لوکس؟!

حدود 10 روز دیگر به محض شلیک توپ سال نو، خون در رگ‌های جاده‌ها می‌دود، سفر جان می‌گیرد و مردم از چهاردیواری خانه‌هایشان بیرون می‌زنند تا تعطیلات را مهمان استان‌های دیگر شوند و از همان‌وقت، اعلام آمارهای حوزه گردشگری نیز از سوی مسوولان این حوزه آغاز می‌شود؛ همان آمارهایی که می‌گوید سفرهای نوروزی به روال هر سال رشد داشته است، همان آمارهایی که می‌گوید ضریب اشغال هتل‌ها در نوروز امسال هم مانند سال‌های گذشته 100 در صد است، همان آمارهایی که می‌گوید حتی اقشار متوسط هم نوروز در خانه نمی‌مانند؛ اما نکند یک‌وقت خیال کنید میان سفر رفتن اقشار متوسط و فقیر و پر بودن هتل‌های سراسر کشور نسبتی وجود دارد!

کشور ما هم‌اکنون 782 هتل با 250 هزار تخت دارد و به گفته مسوولان، قرار است 96 هزار تخت دیگر نیز به آن اضافه شود. این عدد نسبت به جمعیت 72 میلیون نفری کشورمان خیلی ناچیز است و با این حساب هتل‌های کشور باید همیشه پر باشند، اما واقعیت این نیست و هتل‌ها در بیشتر فصل‌های سال بجز بهار و اوایل تابستان خالی‌اند و این در حالی است که خانواده‌های خیلی از کارمندان و صاحبان مشاغل آزاد کم در آمد، هرگز تا پایان عمر حتی یک شب اقامت در هتلی را که بیش از 2 ستاره داشته باشد، تجربه نمی‌کنند و اگر هم نوروز به سفر بروند، ترجیح می‌دهند در خیابان چادر بزنند.

گران اما در آستانه ورشکستگی

امسال اگرچه بیشتر ایرانی‌ها حساب و کتاب کرده‌اند بخشی از تعطیلات نوروزی‌شان را در سفر بگذرانند، از همین حالا به نتیجه رسیده‌اند که حجم جیب‌هایشان با نرخ اقامت در هتل‌ها همخوانی ندارد. این بی‌اشتیافی اقشار متوسط جامعه به سفر، در شرایطی رخ می‌دهد که خسرو ایرانپور، دبیر جامعه هتلداران تاکید می‌کند پس از افزایش نرخ هتل‌ها در اردیبهشت امسال تا همین حالا که این گزارش را می‌خوانید، هتل‌ها تغییری در نرخ‌شان نداده‌اند و برای نوروز قرار نیست قیمت‌هایشان را افزایش دهند. او درباره گرانی نرخ هتل‌ها می‌گوید: مقایسه نرخ هتل‌های داخل و خارج منطقی نیست، چون خارجی‌ها کف قیمت را اعلام می‌کنند و داخلی‌ها سقف آن را.

توضیح ایرانپور به این معناست که هتل‌های خارجی معمولاً حداقل قیمت هتل را به مشتری اطلاع می‌دهند و هتل‌های داخلی حداکثر آن را. او همچنین شرح می‌دهد که برخلاف هتلدارهای ایرانی، برای هتلدارهای خارجی معمولاً نرخ اتاق، منبع اصلی درآمد نیست، بلکه آنها روی هزینه‌های جانبی حساب می‌کنند.

منابع درآمد جانبی که هتلدارهای خارجی از طریق آنها سودی کلان به‌دست می‌آورند و ارزانی اتاق‌هایشان را جبران می‌کنند از طریق برگزاری نمایشگاه‌ها، فروشگاه‌ها و جذب گردشگران به مراکز تفریحی وابسته به هتل تامین می‌شود.

از سوی دیگر، هرچند در ایران مردم کمتر از تورهای گردشگری استفاده می‌کنند در کشورهای دیگر معمولاً روال بر این است که تورهای گردشگری اتاق‌های هتل را پیش از آوردن مسافر می‌خرند و از تخفیف ویژه‌ای که حتی قیمت یک اتاق را از حداقل واقعی‌اش هم کمتر می‌کند، بهره‌مند می‌شوند.

این همان نکته‌ای است که ایرانپور هم تایید می‌کند و می‌افزاید: ضریب اشغال هتل‌ها در نوروز بسیار بالاست، اما توجه داشته باشید که هتلدارها فقط مدتی کوتاه از سال را مشتری دارند و پس از آن دیگر خبری از مسافر نیست.

بیشتر به یک شوخی می‌ماند اگر کسی بگوید قیمت کالاهای مورد نیازش از اردیبهشت تا امروز هیچ تغییری نکرده، چون همه می‌دانند که در این ماه‌ها قیمت بسیاری از اقلام مصرفی رشد کرده و طبیعی است هتلدارها برای گرداندن هتل‌هایشان و ارائه خدمات

به مشتری‌هایشان همچون صاحبان بسیاری از مشاغل دیگر از بازارهایی خرید می‌کنند که همه ما از گرانی قیمت اجناس‌شان گلایه داریم و حالا به یاد بیاورید که افزایش قیمت هتل‌ها در این مدت ممنوع بوده و هنوز هم ممنوع است و با این حساب آیا می‌شود انتظار داشت که هتل‌ها با وجود بالا بودن نرخ اقامت‌شان برای مردم عادی، ورشکسته شوند؟

ایرانپور این احتمال را رد نمی‌کند و هشدار می‌دهد: هتل‌دارها در چنین شرایطی ناچارند برای جبران مشکلات مالی ریزش نیرو داشته باشند و طبیعتاً نمی‌توانند فارغ‌التحصیلان متخصص در این رشته را نیز به کار گیرند.

هتل‌های ارزان مسافران را جذب می‌کند

توجه به گفته‌های دبیر جامعه هتل‌داران ایران درباره وضعیت ناخوش صنعت هتلداری در کشور، معمای این گزارش را پیچیده تر می‌کند؛ از یک طرف هتل‌دارها به دلیل تغییر ندادن قیمت‌ها در سراسری ورشکستگی قرار گرفته‌اند و از سوی دیگر نرخ اقامت در هتل برای مردم زیاد است و آنها ترجیح می‌دهند شب‌های سفر را در چادر بگذرانند، اما اردشیر عروجی، کارشناس گردشگری و استاد دانشگاه این معما را حل می‌کند. براساس توضیح عروجی، مدیریت نامناسب در حوزه گردشگری سبب شده است توزیع سفر در طول سال نامناسب باشد و صنعت گردشگری با زمان‌های افزایش ناگهانی و کوتاه مدت مسافر و سپس رکودهای طولانی مدت و غیر عادی مواجه شود.

این وضعیت زمینه‌ای را فراهم کرده است که در دوره‌های کوتاه مدت پرمسافر بخش‌های حمل و نقل، غذایی، اقامت، جابه‌جایی و به‌طور کلی خدمات عمومی گردشگری با مشکلات جدی در ارائه خدمات به دلیل فراوانی مسافران رو به رو شود و در دوره‌های طولانی مدت رکود اقتصادی صاحبان تاسیسات گردشگری با کمبود تقاضا دست و پنجه نرم کنند و برای جبران سودشان نرخ اتاق‌هایشان را بالا ببرند. اما فشار به مردم با چنین توجیهی از نظر این استاد دانشگاه همچنان غیرمنطقی است؛ اما این مشکل هتل‌دارها در کنار مساله‌ای با عنوان «#171؛ نبود حمایت‌های دولتی از صنعت هتلداری»؛ هیچ است.

دبیر جامعه هتل‌دارهای ایران در تشریح این وضعیت می‌گوید: هتل‌ها در پرداخت عوارضی مثل آب و برق و... با مشکل مواجه‌اند و این صنعت از امتیازهایی که دولت به صنایع دیگر می‌دهد محروم است. او در این باره، تعرفه انرژی و حق بیمه کارکنان هتل‌ها را مثال می‌زند: هتلداری یک صنعت است و به همین دلیل تعرفه انرژی و حق بیمه کارکنان آن باید مانند تعرفه و حق بیمه یک صنعت محاسبه شود. به گفته ایرانپور، تاکنون 35 صنعت در کشور از حق بیمه 10 درصدی برخوردار شده‌اند، اما حق بیمه در صنعت هتلداری 30 درصد است که به نظر می‌آید باید تغییر کند. عروجی هم اعتقاد دارد تغییر وضعیت هتل‌ها و پایین آوردن قیمت اتاق‌ها احتمالاً اقشار متوسط را با هتل‌ها آشتی می‌دهد و از تعداد چادرهای مسافرتی که در خیابان‌ها بر پا می‌شود، می‌کاهد.

از سوی دیگر باید این نکته را هم در نظر گرفت که حمایت دولتی از هتل‌ها، گرچه لازم است اما کافی نیست و اگر قرار باشد اقشار متوسط در نوروز و حتی فصل‌های دیگر سال مهمان هتل‌ها شوند باید تسهیلاتی همچون وام‌ها و کمک هزینه‌ها و حتی مرخصی‌های ویژه سفر در فصل‌های غیر نوروز نیز به مردم ارائه شود یا ادارات و سازمان‌ها از طریق رایزنی‌هایی با هتل‌های مختلف کشور، امکان اقامتی کوتاه برای کارمندان‌شان را در طول سال به عنوان روشی برای تشویق در چنین مراکز اقامتی فراهم کنند تا اقامت در هتل برای آنها و خانواده‌هایشان رویا باقی نماند.

مریم یوشی‌زاده / گروه جامعه